

УДК165.42

© Юрій Мєлков
Київський Національний університет імені Тараса Шевченка

**ЛЮДИНОМІРНІСТЬ ЯК ХАРАКТЕРНА РИСА
ПОСТНЕКЛАСИЧНОЇ НАУКИ**

Важливою рисою постнекласичної науки є її антропоцентризм, тобто переорієнтація наукової думки на людину як на центральний об'єкт дослідження. Це означає, що наука більше не вивчає природу за межками людини, а навпаки, шукає загальні закономірності людського життя та діяльності. Така зміна парадигми призвела до того, що сьогодні наука все більше інтегрує знання з гуманітарних наук, що дає змогу глибше розуміти природу людського розуму та емоцій. Такий підхід до науки є наслідком критичного переосмислення класичних парадигм, які базувалися на механіцистській картині світу. Постнекласична наука відкидає ідею абсолютної об'єктивності та невмирущості істини, стверджуючи, що наше розуміння світу завжди обмежене та залежить від культурного контексту. Крім того, вона акцентує увагу на ролі мови та комунікації у формуванні наукових знань. У такому розумінні, наука стає соціальною діяльністю, яка відбувається в межах певних інституцій та за участю певних осіб. Це призводить до змін у самоусвідомленні науковців, які починають розуміти себе як членів спільноти, а не просто виконавців певних завдань. Така зміна парадигми також вплинула на методи наукових досліджень, які стали більш комплексними та міждисциплінарними. Зокрема, це відноситься до таких галузей як когнітивна психологія, нейрофілософія та біологія розвитку. Ці галузі досліджують взаємодію між мозком, поведінкою та навколишнім середовищем, що дозволяє краще зрозуміти природу людського розуму та емоцій. У такому розумінні, наука стає більш гуманітарною та більш пов'язаною з реальним життям людини. Це означає, що наука більше не є абстрактною діяльністю, а стає інструментом для розуміння та покращення людського життя. Така зміна парадигми є одним з найважливіших аспектів постнекласичної науки, який має велике значення для розвитку людства в цілому. У такому розумінні, наука стає більш гуманітарною та більш пов'язаною з реальним життям людини. Це означає, що наука більше не є абстрактною діяльністю, а стає інструментом для розуміння та покращення людського життя. Така зміна парадигми є одним з найважливіших аспектів постнекласичної науки, який має велике значення для розвитку людства в цілому.

«

»

2008

«

»

«

».

» [7, . 22].

» [12, . 17].

[3, . 305].

«...»

[... 8],

«...».

«...»,

«...»

(... [5]).

«...»,

«...».

(...)

«...»,

«...»

: «...» [11, .107].

«...» «...»,

(... «...»)

«...»,

«...»,

«...»

«...»

[13, .199].

«...»

«...»

« » : , « » , - « » , , - . , , , , . [14, .72], « » , , - , - , « » , « » , « » , « » - « » , « » , « » » , « » , « » ( ). « » , - , , , , . « » , , , , , , , , , , . ? « » , , (. human-commensurability), , , , , .

dimensionality).

human-

([6].

[: 4].

[: 10].

1. . . . // : / /
2. . . . « », 2012. – . 101–108.
3. . . . // . – 1969. – 11. – . 45–57.
4. : 75- / : . . . . – . : « », 2009. – . 296–314.
5. . . . // . – 2012. – . 20, 9/2. : . . . // . 22(4). – . 118–125.
6. // Totallogy–XXI. . – . 20. – . : , 2008. – . 121–130.
7. Totallogy–XXI. : . – . 27. – . : / . . . // , 2012. – . 262–275.
8. / . . . . – . : - , 2008. – 320 .
9. . . . , 21–24 2003 ./ . . . (.). – : , 2003. – 110 .
10. . – 1989. – 10. – . 3–18. //
11. Becker H. Whose Side Are We On? / Howard Becker // Values, Objectivity, and the Social Sciences / Gresham Riley (Ed.). – Reading, Mass., etc. : Addison-Wesley Publishing Company, 1974. – P. 107–121.
12. Daston L. Objectivity / Lorraine Daston, Peter Galison. – New York : Zone Books, 2010. – 504 p.
13. Ortega y Gasset J. El Tema de Nuestro Tempo / Jose Ortega y Gasset // Ortega y Gasset J. Obras Completas. – Madrid : Revista de Occidente, 1966. – T. III. – P. 143–242.
14. Putnam H. Ethics without Ontology / Hilary Putnam. – L.; Cambridge, Mass. : Harvard University Press, 2005. – xiv, 160 p.

Summary

Mielkov I. Human-Commensurability as the Feature of Post-Non-Classical Science. *The paper considers the phenomenon of human-commensurability as the specific feature of the post-non-classical type of scientific rationality that stresses the necessity to take into account human personality as the cognizing subject. Human-commensurability of post-non-classical science comes into contradiction with the ideal of scientific objectivity, its resolution being enabled by dialectical comprehension of classical unity and non-classical plurality and the development of human ‘subjectness’ that in difference of abstract subjectivity does not oppose objectivity but serves as means for its attainment. Keywords: post-non-classical science, human-commensurability, subjectness of knowledge, scientific objectivity, unity in plurality.*